

nú voor 't eerst was tegengevallen. () 'n Drinker en 'n speler! Want ook vanavond heb ik weer gedronken – niet te veel hoor! 'n Sempel glas wijn, al zou je ook uit mijn gekrabbel 't tegendeel op maken – en ook vanavond heb ik weer gespeeld. Gewonnen deze keer, maar dat doet er natuurlijk niet toe. – Fieps, mijn Schat, jouw Swiep, die drinkt en gokt. Wil je nu ondanks dat groote risico toch wel de échte, de wettige vrouw worden van diezelfde man? Liefste, Lief, wil je toch wel 't groote gewicht van jouw onschuld en van jouw eerlijkheid en van jouw kinderlijkheid als tegenwicht werpen in de schaal, die aan den anderen kant belast is met al mijn zwakheden, hebbelijkheden en onhebbelijkheden? Fietje, mijn Schat, wil je ondanks dat alles tòch mijn vrouw worden? Eens heb ik beloofd om met hoogen hoed en gekleede jas die

"O gevoelloos, onvermurwbaar hart! Van half zeven tot negen uur liep ik rond je huis, en mijn zuchten bereikten je oren niet, mijn zorgen drongen niet door tot je hart! Kalm en rustig in je kamer, bemerkte je niet wie er rondzwierf in de meest hevige opwindung, onder dat raam, aan wiens blik jouw aanwezigheid zich aankondigde. O hoe staarden mijn ogen naar dat licht! hoe benijdde ik het vliegje, dat zich wellicht op dat moment verbrandde in de kaarsvlam, overwoog ik met veel medeleven. Ah, de arme mug stierf tenminste onder jouw blik, in het schijnsel van jouw geliefde ogen, terwijl ik gekweld word buiten jouw gezichtsveld, niet gerustgesteld door enige tedere blik van die heldere hemelichamen."

Voor wat hoort wat, dat geldt ook in de liefde. Als je een verzoek doet, geef dan aan dat er wat tegenover staat. Robert Schumann: "Wat zou ik niet doen uit liefde voor jou, mijn eigen Clara! De ridders van vroeger waren beter af; zij konden door een vuur gaan of draken doden om hun dames te veroveren, maar wij van tegenwoordig moeten genoeg nemen met meer prozaïsche methoden, zoals minder sigaren roken, en dergelijke."

En Bilderdijk schrijft aan Catharina Wilhelmina: "o Maak mij dan de gelukkigste man van de wereld; en nooit zal de dag komen, dat ik uw zoete, uw aanbiddelijke ketenen af zal werpen, of dat ik, onderworpen slaaf en toegewijd aanbieder, zal ophouden mijn knechtschap en mijn bron van verering te beminnen."

Men kan het eigen uiterlijk ter sprake brengen. Een onbekende vrouw die met Guy de Maupassant in contact wilde treden, schrijft: "Maar ik moet je zeggen dat ik mooi ben; deze zoete gedachte zal je aanmoedigen mijn brief te beantwoorden." Het uiterlijk moet dan natuurlijk wel meezitten. Rosa Luxemburg: "Weet je waar ik me alleen zorgen om maak, ik voel me al zo oud en ben in het geheel niet aantrekkelijk."

Bilderdijk lijkt wel ingenomen te zijn met zijn uiterlijk. Vanuit Londen stuurt hij zijn 'Lieve, Dierbare' echtgenote een medaillon op, waarop vader Schweickhart zijn portret heeft geschilderd, en vraagt haar: "Ik ben verlangend te weten, wat

Gy van de gelykenis denkt? Ik geloof dat Gy my verouderd zult vinden, verbruind, en iets meer geveleschd van wangen en kin, dan ik plach. Ik draag nu, hier in Engeland, myn eigen hair weêr, maar rond; en (als gy in dit pourtrait ziet) gepoeierd."

Soms zijn de verlangens van de verliefde van seksuele aard. Als Catharina meent dat Bilderdijk tijdens een ontmoeting iets te ver is gegaan, besluit de laatste er niet langer omheen te draaien: "Ah, ze zijn onschuldig, deze gunsten, zo onschuldig als de kus van een vader. Ze zijn zo in zichzelf besloten; maar heiligt liefde niet alles? Jazeker mijn lief; en onze omhelzing kan nooit schuldig zijn. Waarom zou je dan bang zijn alle schroom af te werpen, die zo'n schade aanricht aan mijn zwak gevoelig gestel? Maar nee, ik zal niet klagen, dat doe ik niet. Ik eerbiedig je serieuze, je wijze gedrag, en nooit zal ik de grenzen die je aan mijn verlangens stelt overschrijden."

Pisuisse vond dat hij dat juist wel moest doen: "Langs je stevige kuiten die 'daarboven' veel heerlijks beloven, glijdt mijn hand zacht – strelend omhoog en onder mijn vurige zoenen zucht je: 'niet doen, och God Swiep, niet doen', maar je meent 't

'De ridders van vroeger waren beter af; zij konden door een vuur gaan of draken doden om hun dames te veroveren'

vraag te komen doen. Zóó doe ik 't nu niet – Maar toch op 'rosse' papier. Dat staat ook al officieel."

Korte tijd later gingen de huwelijkskaartjes de deur uit. Helaas heeft een briefschrijver niet altijd zoveel succes. Als de verlangde gunsten niet onmiddellijk worden verleend, moet hij zijn verzoek enige kracht bijzetten. Bilderdijk: "Als ge me niet echt bemint, als ge me niet voor de eeuwigheid bemint, ach! ik zal erdoor sterven, maar in dat geval vraag ik u niets. Laten we dan voor eeuwig scheiden; ruk mij uit uw hart en laat mij de dood zoeken, welke ik ver van u zal vinden."

Bilderdijk is de specialist bij uitstek in het gebruik van deze overredingstechniek, het chanteren met de eigen, al dan niet gezochte, dood. Vaak schrijft hij Catharina dat hij erin berust dat hij moet sterven, als het maar onder haar ogen mag zijn. Soms maakt hij daar iets moois van: